

Informacja z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Dąbrowa Białostocka za rok 2011

I. Wstęp

Nadużywanie wszelkiego rodzaju używek stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych, a jego skutki sięgają głęboko do różnych sfer życia, będąc przyczyną wielu problemów rodzinnych. Szkody zdrowotne wywołane uzależnieniami nie ograniczają się do szkód występujących u osób chorych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często rodziny osób uzależnionych żyją w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń, określanymi mianem współuzależnienia.

Polski model rozwiązywania problemów związanych z patologiami społecznymi – alkoholizmem, narkomanią, przemocą domową zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych związanych z rozwiązywaniem problemów w omawianej sferze, jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które z mocy np. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi czy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów w społecznościach lokalnych.

Szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne wynikające z nadużywania alkoholu są przedmiotem szczególnej uwagi w naszej gminie. Zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a podstawą zdecentralizowanego systemu jest program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który zgodnie z art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i finansowany ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2011 roku były to środki w kwocie **171.885,60 zł**.

Program którego niniejsze sprawozdanie dotyczy został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr IV/14/10 z dnia 30 grudnia 2010 roku

Organem inicjującym zadania Gminnego Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Białostockiej powołana przez Burmistrza Dąbrowy Białostockiej Zarządzeniem Nr 4/08 z dnia 16 stycznia 2008 roku.

II. Sprawozdanie merytoryczne.

W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brały udział następujące jednostki działające na terenie tutejszej Gminy:

1. Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej
2. Komisariat Policji
3. Poradnia Leczenia Uzależnień
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
7. Klub sportowy DĄB
8. Szkoły i inne organizacje działające na terenie gminy

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 8 posiedzeń na których to rozpatrywała :

1. Wnioski o leczenie odwykowe.

2. Opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności z Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr IV/29/2003 z dnia 11 lutego 2003 zmienioną Uchwałą Nr XVII/133/08 z dnia 23 września 2008r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży, sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Dąbrowa Białostocka.

Komisja rozpatrzyła 59 wniosków dotyczących leczenia odwykowego i przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami uzależnionymi.

Wnioski o leczenie odwykowe rozpatrywane były na podstawie pism:

- Komisariatu Policji, a szczególnie po interwencji domowej
- Prokuratury
- Osób indywidualnych, w których rodzinie występuje problem alkoholowy

Komisja na posiedzeniach podjęła następujące czynności:

- w 7 przypadkach wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Sokółce o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie zamkniętym;
- w 16 przypadkach umorzyła postępowanie ze względu na dobrowolne zobowiązanie osób uzależnionych o całkowitym zaprzestaniu nadużywania alkoholu;
- w 26 przypadkach zawiesiła postępowanie;
- w 10 przypadkach skierowała na terapię odwykową w Poradni Leczenia Uzależnień w Dąbrowie Białostockiej.

Komisja wydała łącznie 16 pozytywnych opinii w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży. W/w opinie obejmowały:

- 7 opinii dot. wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- 1 opinia dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa i powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- 4 opinie dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych : do 4,5 % alkoholu oraz piwa ; pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- 1 opinia dot. wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa do spożycia w miejscu sprzedaży;
- 1 opinia dot. wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pow. 18 % alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży;
- 2 opinie pozytywne w sprawie zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez plenerowych.

Działania Komisariatu Policji w Dąbrowie Białostockiej w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży, a także ich rodziców prowadzone były w trzech płaszczyznach:

- Działania profilaktyczno-edukacyjne;
- Prewencji kontroli miejsc zagrożonych;
- Czynności operacyjno-procesowych.

Zadania profilaktyczno-edukacyjne realizowali przede wszystkim dzielnicowi. Głównym zadaniem było przeprowadzanie spotkań środowiskowych, przede wszystkim w szkołach, w trakcie których poruszane były problemy alkoholizmu i narkomanii. Jednym z celów było zapewnienie współdziałania ze strony szkół, innych zainteresowanych instytucji i rodziców oraz większa aktywność w zwalczaniu zjawisk patologicznych. Realizacja przedsięwzięcia skutkowała odnotowaniem 1697 interwencji, w trakcie których zatrzymano 83 osoby celem umieszczenia w Izbie Wytrzeźwień, lub pomieszczeniach dla osób

zatrzymanych w KPP Sokółka do wytrzeźwienia. Wobec tych osób w 45 przypadkach wystąpiono z wnioskami do Komisji o zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego.

Kontrolą prewencyjną ze strony służb patrolowych objęte były przede wszystkim lokale gastronomiczno-rozrywkowe, rejony szkół i obiektów komunikacji publicznej oraz miejsca dyskotek, w sezonie letnim-miejsca wypoczynku. Wobec reakcji na łamanie przepisów spożywania alkoholu w miejscach do tego niewyznaczonych ujawniono 148 wykroczeń z art. 43 ust 1 ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi co skutkowało skierowaniem wniosków o ukaranie do Sądu.

Spostrzeżenia z tych służb zainicjowały działania profilaktyczne w indywidualnych sprawach nieletnich. Ważnym elementem działań anti-patologicznych były kontrole miejsc sprzedaży alkoholu mające zapobiegać podawaniu alkoholu nieletnim.

W czynnościach operacyjno-procesowych brali udział przede wszystkim policjanci Referatu Kryminalnego, którzy ujawnili sprawców sprzedaży alkoholu wbrew przepisom ustawy, a także ujawniono 3 przestępstwa narkotykowe. W zakresie ograniczenia nielegalnego handlu alkoholem i papierosami podstawową formą działania była w miarę możliwości systematyczna obecność służb prewencyjnych w miejscach gdzie były one dystrybuowane. Służbom patrolowym była zalecana również kontrola pojazdów obcokrajowców pod kątem min. ujawniania przemytu alkoholu i papierosów. Procesowo realizowano sprawy związane z wprowadzaniem do obrotu alkoholu i papierosów z przemytu. Innym kierunkiem działań było ograniczanie sprzedaży alkoholu w tzw. „melinach”. Ustalono 1 sprawcę sprzedaży towarów bez polskich znaków akcyzy.

Poradnia Leczenia Uzależnień mieszcząca się w Dąbrowie Białostockiej przy ul. Skłodowskiej 15, udziela informacji o :

- programie terapeutycznym dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych i DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)
- działalności grupy wsparcia AA i jej spełniającej funkcji dla osób uzależnionych
- działalności grupy AL.-Anon dla osób współuzależnionych
- działalności Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- możliwości uzyskania porad prawnych
- możliwości z korzystania z pomocy socjalnej

W 2011 roku zarejestrowano 132 pacjentów uzależnionych od alkoholu w tym:

- 42 leczonych po raz pierwszy
- 95 skierowanych przez sąd
- 17 skierowanych przez Komisję
- 19 zgłosiło się dobrowolnie
- 5 skierowanych z medycyny pracy
- 7 osób współuzależnionych

Udzielono 173 osobom porad lekarskich, 364 porad indywidualnych, 83 osób wzięło udział w terapii grupowej oraz wystawiono 5 skierowań na leczenie odwykowe stacjonarne oraz 15 wniosków o zmianę sposobu leczenia.

Poradnia Odwykowa współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, pedagogiem szkolnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami społecznymi i sądowymi, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Łomży.

Poradnia prowadzi dokładny rejestr wszystkich pacjentów, kontrole i nadzór leczenia, działalność oświatowo- zdrowotną, terapie indywidualną i grupową dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz program psychokorekcyjny dla kierowców.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej mieszczącej się w Dąbrowie Białostockiej działania profilaktyczne realizowane były poprzez różnego rodzaju zajęcia warsztatowe jednorazowe i cykliczne, pogadanki, prelekcje, wykłady.

Najczęstszą formą były różnorodne zajęcia warsztatowe, programy edukacyjne, które realizowano w następujących zakresach tematycznych:

- interwencja kryzysowa:
 - warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów szkół ponad gimnazjalnych „Kryzys wieku dorastania”,
- profilaktyka przemocy i agresji:
 - „Rola rodziny w przeciwdziałaniu przemocy wśród dzieci”- rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych,
 - zajęcia warsztatowe „Jak mądrze dorastać” -uczniowie szkół podstawowych,
- profilaktyka zachowań niepożądanych, promowanie zdrowego stylu życia:
 - zajęcia psychoedukacyjne „Ja i inni”- uczniowie szkół podstawowych,
 - warsztaty dla uczniów kl. IV-VI- „Budowanie relacji – aby w naszej szkole żyło się miło i bezpiecznie”,
 - zajęcia adaptacyjno –integracyjne dla uczniów szkół ponad gimnazjalnych,
 - indywidualne cykliczne spotkania psychologa poradni z 2 uczniami szkoły podstawowej oraz 2 uczniami gimnazjum- zagrożenie uzależnieniem, absencja szkolna.

Ponadto inicjowanie różnych działań pracy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym dzieci i młodzieży, pracy profilaktycznej w zakresie uzależnień i innych zagrożeń we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz pedagogizacja rodziców w zakresie wychowania tj. radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i innych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczącej się w Dąbrowie Białostockiej

W 2011 roku w czasie przeprowadzania wywiadów środowiskowych ustalono potrzebę objęcia pomocą 36 rodzin (liczba osób w rodzinach: 73) z problemem alkoholowym.

Udzielono pomocy w formie:

- zasiłków okresowych dla 27 rodzin na kwotę: 77.868,59zł (w okresie I – XII),
- zasiłków celowych dla 26 rodzin na kwotę: 13.039,00zł (w okresie I – XII),
- zasiłków stałych dla 9 rodzin na kwotę: 30.297,26zł (w okresie I – XII),
- opłacenia kosztów jednego posiłku dziennie dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole dla 6 rodzin (11 uczniów okresie I – XII),
- zasiłków celowych w ramach Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” dla 9 rodzin na kwotę 8.690,00zł (w okresie I – XII),
- żywności (makaron z gulaszem, mleko UHT w kartonie, kasza gryczana, kawa zbożowa instant, musli, kasza jęczmienna z gulaszem, zupa pomidorowa z ryżem, płatki kukurydziane, makaron świderki, kasza jęczmienna z warzywami, ryż biały, mąka pszenna, krupnik, kasza manna, herbatniki, chleb chrupki żytni,) dla 36 rodzin.

Ponadto w 2011 roku na rzecz rodzin z problemem alkoholowym świadczone było:

1. poradnictwo specjalistyczne:

- porady prawne,
- sporządzanie pozwów o ustalenie alimentów,
- sporządzanie pozwów o separację

2. praca socjalna:

- pomoc przy regulowaniu należności za rachunki
- pomoc przy dokonywaniu zakupów
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- pomoc w wyrabianiu dokumentu tożsamości

- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarcia do szpitala,
- współpraca z PUP w Dąbrowie Białostockiej w celu ujęcia w ewidencji osób bezrobotnych,
- współpraca z pedagogiem szkolnym, dyrektorami szkół, kuratorami społecznymi i kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego w Sokółce, dzielnicowymi KP w Dąbrowie Białostockiej na rzecz poprawy społecznego funkcjonowania w/w rodzin,
- pozyskiwanie pomocy rzeczowej ze środowiska lokalnego na rzecz rodzin z problemem Alkoholowym.

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej w Dąbrowie Białostockiej dzięki wsparciu finansowemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizował imprezy skierowane do dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy. Były to festyny, warsztaty, konkursy i imprezy sportowo-profilaktyczne:

- „I Ty możesz zostać św. Mikołajem”,
- „Ferie zimowe 2011 – zdrowo i sportowo”- wspólnie z LKS „Dąb” i „Salos”,
- Choinka integracyjna- wspólnie ze stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych ,
- „Sport jako alternatywa dla nałogów” - wspólnie z LKS „Dąb,
- „Z podwórka na stadion”- wspólnie z LKS „Dąb,
- „Nie pijemy, nie palimy bez nałogów się bawimy”- wspólnie z harcerzami 1 DDH „Gladius”,
- „Poznaj swój kraj”- wspólnie z LKS „Dąb,
- „Rodzinne spotkania z profilaktyką w tle”- wspólnie z ze stowarzyszeniem Dąbrowskim,
- „Dzień Dziecka –bez nałogów”,
- „Sport z profilaktyką w tle”- wspólnie z LKS „Dąb,
- Turniej „O laur jasionowskiego wiatraka”,
- ‘Wakacje zdrowo i na sportowo”- wspólnie z LKS „Dąb,
- „Z historia na Ty”,
- ‘Dąbrowska Sztafeta Trzeźwości”- wspólnie z LKS „Dąb
- „Sport jako integracja z ludźmi niepełnosprawnymi”- wspólnie z Olimpiadami Specjalnymi Polska-Podlaskie,
- „Stop narkotykom”- wspólnie z 1 DDH „Gladius”,
- „Piłka nożna alternatywą dla nałogów”- wspólnie z LKS „Dąb,
- „Profilaktyczne mikołajki”,
- „Precz nałogom i używkom - dużo sportu i rozrywki”- wspólnie z LKS „Dąb.

Klub sportowy DĄB za środki pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizował projekt ”Poznaj swój kraj” było to zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z uwzględnieniem uzależnień (termin 15.08.2011-30.11.2011r.).

Uczestnicy projektu podczas wyjazdów brali udział w szeroko pojętej profilaktyce na temat szkodliwości nałogów: udział w konkursach, quizach oraz pogadankach na temat szkodliwości palenia, picia alkoholu i szkodliwości narkotyków. Uczyli się wzajemnych relacji między sobą, zachowań w miejscach publicznych oraz współdziałania w grupie.

W Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej działalność profilaktyczna opiera się na Szkolnym Programie Profilaktycznym uchwalonym przez Radę Pedagogiczną.

W Szkole Podstawowej zgodnie z założeniami programu zrealizowano następujące działania:

- uczniowie zostali zaznajomieni z zasadami obowiązującymi w szkole. W porozumieniu z Samorządem Uczniowskim i nauczycielami wprowadzono poprawki do dokumentu „Zasady Ubioru i Wyglądu Uczniów w ZSS w Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej,

- mając na uwadze bezpieczeństwo uczniów budynek szkoły jest zamykany w czasie trwania zajęć lekcyjnych (dyżury przy wejściu pełnią pracownicy szkoły; w tym czasie wszystkie osoby poza uczniami i nauczycielami, które chcą wejść na teren szkoły mają obowiązek się wylegitymować),
- kontynuowane było uczestnictwo w programie społecznym „Szkoła bez przemocy” (w ramach którego zorganizowano lekcje profilaktyczne zachowań agresywnych i przemocowych),
- zorganizowano cztery spektakle profilaktyczne w wykonaniu Teatru Narwał z Białegostoku: „Tolerancja i szacunek” i Anonim@prawo.siec.pl (w pierwszym semestrze roku szkolnego 2010/2011) „Klaser pełen dopalaczy” i „Przygody Smoka Emila”,
- realizowano programy profilaktyczne, którego pomysłodawcą był Sanepid w Sokółce: „Nie pal przy mnie proszę” profilaktyka antynikotynowa, „Wolność oddechu” profilaktyka przeciw astmie, „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”,
- uczestniczono w programie „Mleko z klasą”.

W styczniu 2011 r. w ramach wdrażania do zdrowego i aktywnego spędzania czasu wolnego szkoła zorganizowała w czasie ferii zimowych następujące spotkania: wyjazd na pływalnię w Augustowie ,zajęcia pod patronatem „Trzymaj formę” dla dziewcząt(zajęcia sportowe, przygotowywanie zdrowych posiłków), turniej tenisa stołowego ,konkurs plastyczny „W Krainie Baśni”(wyjście do kina na film „Discorobaczki”, gry zespołowe na hali sportowej, zajęcia przyrodniczo-plastyczne, wyjście do kina na teatrzyk J. Brzechwy (zajęcia z chustą animacyjną, turniej piłki ręcznej). Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród dzieci, w całości zajęć uczestniczyło ok. 230 uczniów.

W ramach zapewnienia większego bezpieczeństwa dzieci dojeżdżających ustalono dyżury nauczycieli przy przywozach i odwozach (uczniowie przyjeżdżający autobusami szkolnymi/PKS są przyprowadzani przez osobę dyżurującą do szkoły, natomiast po zajęciach są odprowadzani na przystanek szkolny i pozostają pod opieką do momentu odjazdu autobusów).

Dbając o dobro podopiecznych czuwano nad prawidłową realizacją obowiązku szkolnego przez uczniów, starano się służyć pomocą uczniom i rodzicom w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb uczniów oraz poszukiwaniu i analizowaniu przyczyn niepowodzeń i trudności wychowawczych, wspólnie szukano pozytywnych i skutecznych rozwiązań. Rozpoznawano warunki życia i nauki uczniów sprawiających trudności wychowawcze poprzez rozmowy z dziećmi ,rodzicami na temat organizacji pracy dziecka w domu, planowania odrabiania zadań domowych ,radzenia sobie z problemami wychowawczymi ,zaniechań wychowawczych ,pomocy socjalnej.

Prowadzono poradnictwo indywidualne dotyczące uczniów i ich rodzin w zakresie kultury osobistej, norm obowiązujących w szkole i środowisku, problemów dydaktycznych, przyczyn niewłaściwego zachowania ucznia.

Stanowczo wyciągano sprawiedliwe konsekwencje w stosunku do uczniów łamiących zasady szkolne, bezzwłocznie reagowano na informacje od uczniów/rodziców dotyczące zagrożenia ich bezpieczeństwa.

W Gimnazjum im Armii Krajowej w roku 2011 działalność dotycząca problemów alkoholowych i narkomanii obejmowała między innymi następujące zagadnienia:

- spektakle profilaktyczne,
- spotkania z policjantami,
- działalność świetlicy środowiskowej,
- wyjazdy młodzieży na wycieczki z programami profilaktycznymi,
- turnieje wiedzy,
- gazetki i wystawki tematyczno – profilaktyczne,

- konkursy wiedzy z zakresu postaw prozdrowotnych,
- zajęcia z tejże problematyki realizowane w klasach,
- szkoleniowe rady pedagogiczne,
- szkolenia nauczycieli w zakresie profilaktyki.

W ramach tejże działalności w roku 2011 ze środków Gminnej Komisji zostały wystawione dwa spektakle: „Droga bez przemocy” (01.03.2011 r.), który obejrżeli uczniowie klas I. Tematyka spektaklu dotyczyła problemów zdrowotnych związanych z używaniem nowych narkotyków tzw. dopalaczy, a także problemu alkoholizmu wśród dziewcząt. Bezpośrednio po spektaklu miała miejsce pogadanka na temat problematyki uzależnień. Drugi spektakl profilaktyczny pod tytułem „Autostrada do piekła, który odbył się 27.10.2011 r. był skierowany do młodzieży z klas II. Tematyka dotyczyła problemu używania narkotyków przez młodzież.

W 2011 roku z możliwości uczestniczenia w zajęciach Świetlicy Środowiskowej działającej przy szkole skorzystało w sumie 16 uczniów pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. W trakcie zajęć świetlicowych, oprócz systematycznej pomocy w odrabianiu lekcji, prowadzone były zajęcia plastyczne, muzyczne i sportowe. Organizowane były również zajęcia praktyczne, na których dzieci uczyły się różnych umiejętności niezbędnych do radzenia sobie w trudnych domowych i życiowych sytuacjach, jak np. rozwiązywanie konfliktów, rozładowywanie emocji, unikanie sytuacji konfliktowych, radzenie sobie ze stresem itp. Dla dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej była również zorganizowana wycieczka krajoznawcza Studzieniczna – basen w Suwałkach – obiad w Augustowie w restauracji „Albatros”. Młodzież uczestniczyła również w spotkaniu opłatkowym (16.12.2011 r.), na którym to dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych miały możliwość przeżycia tradycyjnej wigilii. Zrealizowano także projekt z zakresu profilaktyki uzależnień od środków odurzających, w ramach, którego przeprowadzono min. konkursy profilaktyczne z nagrodami zakupionymi z funduszy GKRPA i zakupiono sprzęt sportowy na potrzeby świetlicy.

Podczas ferii zimowych (24.01.2011 r. – 06.02.2011 r.) w ZSS Gimnazjum im. AK w Dąbrowie Białostockiej przeprowadzone zostały zajęcia rekreacyjno – sportowe, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dotkniętych problemem alkoholowym. Były to zajęcia profilaktyczne o szerokim spektrum opieki prozdrowotnej i pro sportowej. W czasie całej akcji brało udział ponad 100 osób. Z uczestnikami, zostały przeprowadzone pogadanki dotyczące zdrowego stylu życia i motywujące do aktywnego zagospodarowania czasu wolnego. Na koniec zajęć każdego dnia rozdano uczestnikom akcji nagrody spożywcze i rzeczowe.

W ramach przeciwdziałania patologiom, wspierani przez fundusz miejscowej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wysłano na wycieczki i obozy sportowe część uczniów potrzebujących takiej formy wsparcia. Wyjazdy te były jednym z elementów Szkolnego Programu Profilaktycznego. Były to między innymi:

- wycieczka krajoznawczo – profilaktyczna w Pieniny (12-16.05.2011 r.), na której oprócz poznawania kultury, zabytków, historii, legend i krajobrazu Pienin również przeprowadzono zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. Dofinansowanie GKRPA otrzymało 3 uczniów szkoły, a ponadto, jako nagrodę dla wszystkich uczestników (24 osoby) za udział w programie był spływ tratwami Dunajcem ze Sromowiec – Kąty do Szczawnicy.
- czterodniowa wycieczka turystyczno - krajoznawcza Gdańsk – Gdynia – Sopot – rejs statkiem po Zatoce Gdańskiej, na której oprócz turystycznych atrakcji realizowany był program profilaktyczny (pogadanka i wykład na temat uzależnień i wzajemnej agresji wśród młodzieży szkolnej, promowanie zdrowego stylu życia, umiejętność odnalezienia się w grupie.

Od 2009 roku gimnazjum zostało wytypowane przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku do realizacji pilotażowego projektu z zakresu profilaktyki uzależnień pt.:

„Szkoła dobrego wyboru”. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty dla uczniów klas III na temat „Odpowiedzialność prawna nieletnich” i dla uczniów klas II „Uzależnienie od narkotyków”, „Uzależnienie – jak go uniknąć”. Zaplanowane jest również spotkanie policjantów z Komendy Powiatowej Policji w Sokółce z rodzicami. Tematem spotkania będzie „Odpowiedzialność prawna nieletnich”.

W tym roku szkolnym, tak jak w ubiegłych latach, gimnazjum kontynuuje udział w akcji „Szkoła bez przemocy”. W 2010 roku ramach tejże akcji psycholog szkolny uzyskał certyfikat konsultanta „Szkoły bez przemocy” w zakresie reagowania i zapobiegania agresji. Prowadzone są cykliczne zajęcia warsztatowe dla uczniów klas II gimnazjum pt. „Reagowanie na agresję” oraz szkolenia dla nauczycieli zatytułowane „Zapobieganie agresji”. Ponadto w ramach profilaktyki wychowawczej psycholog szkolny przeprowadził zajęcia psychoedukacyjne w klasach III gimnazjum pt. „Zachowania ryzykowne”.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie psycholog szkolny uczestniczył w szkoleniach z zakresu działania lokalnych zespołów interdyscyplinarnych, a także jest członkiem lokalnego zespołu interdyscyplinarnego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zostały również przeprowadzone, z tegoż zakresu, ankiety dla osób dorosłych (nauczycieli i rodziców), a także uczniów klas I–III gimnazjum.

Od roku szkolnego 2008/2009 szkoła bierze udział w projekcie profilaktycznym realizowanym przez gimnazja naszego województwa: Przegląd Małych Form Teatralnych „Dramat i Tragedię Pozostaw Teatrowi”. W ramach projektu uczniowie przygotowują autorski spektakl profilaktyczny dotyczący problemów młodzieży, który jest prezentowany w eliminacjach strefowych tego przeglądu. Opiekę nad grupą przygotowującą spektakl sprawuje pedagog i psycholog szkolny.

Oprócz opisanych wyżej elementów profilaktyki realizowanych przez nauczycieli gimnazjum, należy wymienić także te działania, które w sposób pośredni, poprzez stworzenie alternatywy sięgnięcia po używki, chronią dzieci przed tego typu zagrożeniami, jak np. organizacja zabaw tanecznych, ognisk klasowych, organizacja biwaków i kuligów, wyjazdy do Aquaparku, kina i teatru. W ramach realizacji zadania publicznego z budżetu Gminy – zagospodarowanie czasu wolnego z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień w szkole odbył się mikołajkowy turniej skoku wzwyż, turniej szachowy oraz jednodniowe i dwudniowe wycieczki rowerowe.

Jak co roku, tak i również w roku 2011 zajęcia z problematyki uzależnień realizowane były w oparciu o księgozbiór i wideołecznice zgromadzoną w bibliotece szkolnej na przykład na godzinach wychowawczych, czy na lekcjach języka polskiego (zajęcia o asertywności). Przeprowadzone były również indywidualne rozmowy z uczniami eksperymentującymi z używkami oraz prowadzono poradnictwo dla rodziców tych uczniów.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Różanymstoku jak wynika z analizy dokumentów szkoły, księgi protokołów i dzienników lekcyjnych oraz rozmów z nauczycielami i rodzicami, w szkole nie zaobserwowano wśród uczniów picia alkoholu, palenia papierosów i spożywania narkotyków.

Szkoła systematycznie realizowała zadania wynikające z funkcji wychowawczej i opiekuńczej. W ramach profilaktyki realizowano programy: program wychowawczy i profilaktyczny oraz programy zdrowotne oparte na nowej podstawie programowej. Tematyka dotycząca papierosów, alkoholu i narkotyków była realizowana przez wychowawców na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego. Wychowawcy realizowali programy: „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Lśniący uśmiech – jasna przyszłość”. Na zajęciach uczniowie obejrżeli filmy: „Alkohol droga donikąd”, oraz „Kokaina i amfetamina a organizm człowieka”. Młodzież gimnazjum uczestniczyła w „Festiwalu bez granic”, „Sportowym Dniu Dziecka” zorganizowanym przez Salezjański

Ośrodek Wychowawczy w Różnymstoku oraz festiwalu „Dramat i tragedię pozostaw teatrowi”.

W ramach realizacji programu profilaktycznego szkoła starała się zachęcić uczniów do pożytecznego spędzania czasu wolnego bez papierosów, alkoholu i narkotyków oraz pokazania zasad zdrowego stylu życia. W tym celu zorganizowała wycieczki dla uczniów: do „Wioski Indiańskiej i „Jurajskiego parku dinozaurów” w Jurowcach, do Fikolandu w Białymstoku oraz Muzeum Wsi w Jurowcach.

Przed wakacjami, feriami oraz na początku roku szkolnego organizowano dla uczniów spotkania z policjantem, w czasie których rozmawiano na temat bezpieczeństwa oraz szkodliwości alkoholu, papierosów i narkotyków.

W ramach zajęć pozalekcyjnych w szkole funkcjonowała świetlica, chór szkolny, oraz koła matematyczne, informatyczne, plastyczne, sportowe. Na zajęciach pozalekcyjnych uczniowie mogli rozwinąć swoje zainteresowania i pożytecznie spędzić czas.

W Szkole Podstawowej w Nierosnie w ramach zajęć świetlicowych nauczyciele wdrażają zasady wzajemnego, dobrego współżycia w grupie, ukazują sposoby kulturalnego i czynnego wypoczynku. Uczniom prezentuje się sposoby spędzania wolnego czasu bez używek takich jak: alkohol, papierosy czy narkotyki.

Nauczyciele w sposób aktywny zachęcają dzieci do rozwijania zainteresowań oraz talentów poprzez udział w występach szkolnych, przedstawieniach teatralnych, zajęciach z muzyki i tańca. Na zajęciach nauczyciele wykorzystują różne formy rozbudzania zainteresowań lekturą poprzez czytanie książek, tj. bajek i wierszy, oglądanie ekranizacji lektur szkolnych oraz baśni polskich i ze świata.

Wykorzystywanie gier planszowych i edukacyjnych wpływa na rozwój intelektualny uczniów, wyrabia u nich refleks oraz rozwija zdrową rywalizację, uczy godnego przyjmowania porażki oraz radości z wygranej.

Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim. W dniu 12 czerwca 2011 r. odbył się przy Szkole Podstawowej w Zwierzyńcu Wielkim Festyn pod hasłem: „*MAMO, TATO BAW SIĘ ZE MNĄ!*”. Organizatorem festynu były: SP w Zwierzyńcu Wielkim, Parafia Rzymskokatolicka p.w. NMP w Zwierzyńcu Wielkim, oraz akcja CARITAS. W festynie uczestniczyli nauczyciele naszej szkoły oraz jej uczniowie wraz z rodzicami, a także zaproszeni goście (ok. 190 osób). Za cele postawiono sobie:

1. Budowanie więzi rodzinnych i właściwych relacji między rodzicem a dzieckiem poprzez wspólną rodzinną zabawę.
2. Rozbudzanie w dziecku potrzeby ruchu jako antidotum na siedzący tryb życia.
3. Inspirowanie dzieci i rodziców do działalności ruchowej poprzez ciekawe i atrakcyjne formy działalności ruchowej.
4. Ukazanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu w gronie rodzinnym bez nałogów.
5. Integracja środowiska lokalnego.

Nauczyciel przyrody przygotował prezentację multimedialną o tematyce antyalkoholowej. Również ważną częścią festynu była zabawa przygotowana przez Wioskę Indiańską w Jurowcach „Alkohol gasi ... nadzieję. Dbajmy o siebie-bądźmy razem”

Cele zabawy:

- wskazanie ciekawych form spędzania czasu wolnego w gronie rodzinnym,
- zachęcanie do uczestnictwa w zorganizowanej działalności pozaszkolnej,
- kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu.

Zostały przeprowadzone konkurencje sportowo- zabawowe min.. rzut kołem ringo do celu, skoki przez skakankę, przeciąganie liny, kalambury, „tato kucharz”, „mama-majsterklepka” wszyscy otrzymali atrakcyjne nagrody. Dla chętnych wykonanie pracy

techniką plakatową pod hasłem „Żyj zdrowo i antyalkoholowo!” – wykonanie prac od rozpoczęcia imprezy, prezentacja- na zakończenie festynu.

W Zespole Szkół im. Gen. Nikodema Sulika w Dąbrowie Białostockiej w minionym roku kalendarzowym 2011 realizowano zadania w ramach profilaktyki i programu wychowawczego. Osiągnano przez to takie cele jak:

- określenie wzorów zdrowego i świadomego życia,
- kształtowanie postaw asertywnych,
- ukazywanie zdrowych, społecznych, moralnych, ekonomicznych następstw nałogów,
- wskazanie możliwości unikania zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi,
- uwrażliwianie na sytuację młodzieży z rodzin patologicznych, zagrożonych alkoholizmem czy narkomanią,
- dostarczanie niezbędnej wiedzy o skutkach i działaniu uzależniającym alkoholu i innych środków narkotycznych,
- poszerzenie umiejętności społecznych (asertywne odmawianie, radzenie sobie ze stresem).
- wykorzystywanie mediacji i negocjacji w sytuacjach konfliktowych, rozwijanie umiejętności efektywnego komunikowania się z otoczeniem.

Działania profilaktyczne realizują wszyscy nauczyciele-wychowawcy, pedagog, pielęgniarka na godzinach wychowawczych, w ramach przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie. Nauczyciele wychowania fizycznego poprzez realizację zajęć sportowych w ramach klubu sportowego organizują młodzieży czas wolny i propagują przez to zdrowy styl życia. Po lekcjach młodzież ma możliwość działania na rzecz osób niepełnosprawnych w Wolontariacie, kołach zainteresowań. Pedagog szkolny i pielęgniarka realizują min. Programy „Alkohol albo zdrowie”, „Rzuć palenie”, „Szkoła wolna od narkotyków”.

Szkoła współpracując z policją organizuje spotkania dla młodzieży z funkcjonariuszem Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji dotyczące tematyki uzależnień i odpowiedzialności nieletnich za swoje czyny w świetle prawa. Na stałe wpisały się w życie szkoły różnorodne imprezy kulturalne, które angażują całą społeczność szkolną. Wychowawcy organizują uczniom wyjazdy do teatru, kina, na lodowisko. Poprzez realizację projektów edukacyjnych duża część uczniów ma możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu i poszerzania wiedzy z różnych dziedzin życia. Każdego roku dla klas pierwszych przygotowywane są zajęcia adaptacyjno-integracyjne, na które zaprasza się psychologów, funkcjonariuszy policji i straży granicznej, doradcę zawodowego i pedagogów. Uczniowie, którzy mają problemy z uzależnieniem korzystają z pomocy ośrodka terapeutycznego „Etap” w Białymstoku.

III. Sprawozdanie finansowo – opisowe.

Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2011 roku wyniosła **171.885,60 zł.**

Środki faktycznie wykorzystane na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2011 roku wyniosły **166.503,50 zł** w tym:

I - utrzymanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych obejmujące wynagrodzenie pracowników świetlic, przelew składki zdrowotnej, podatku dochodowego oraz dożywianie dzieci z 2 świetlic – 34.868,10 zł.

II - wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z przelewem z tyt. podatku dochodowego przekazano kwotę 3.654,00 zł.

III - realizację zadań wykonywanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmujących opłaty za opinie biegłych sądowych, koszty sądowe ponoszone

w związku ze skierowaniem przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przymusowe leczenie oraz opłata za szkolenie – 2949,66 zł.

IV - zadania realizowane przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej przekazano kwotę 30.340,73 zł.

Realizowany w 2011 roku program obejmował m.in.:

- Choinkę podsumowującą akcję „I Ty możesz zostać św. Mikołajem” oraz spektakl teatru Narwał z elementami profilaktyki,
- Cykl imprez profilaktyczno-sportowych w okresie ferii zimowych zorganizowanych pod hasłem „Ferie zimowe 2011 zdrowo i na sportowo”,
- Impreza profilaktyczna „Nie pijemy, nie palimy bez nałogów się bawimy”,
- Wycieczka profilaktyczno-turystyczna „Poznaj swój kraj”,
- Impreza profilaktyczno-integracyjna „Rodzinne spotkania z profilaktyką w tle”,
- Impreza profilaktyczna „Stop narkotykom!”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Profilaktyczne Mikołajki”,
- Wycieczka profilaktyczno-turystyczna nad Zalew Wiślany ph. „Z historią na ty”,
- Zakup księgozbioru i multimediiów o tematyce profilaktycznej.

V- imprezy sportowe połączone z programem dotyczącym zdrowego trybu życia i walce z nałogami, promujący życie bez alkoholu i narkotyków przekazana została kwota 27798,93 zł. W ramach tego działania zorganizowano m.in. następujące imprezy profilaktyczno-sportowe:

- Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport jako alternatywa dla nałogów”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport z profilaktyką w tle”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport jako integracja z ludźmi niepełnosprawnymi”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Piłka nożna alternatywą dla nałogów”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Dąbrowska sztafeta trzeźwości”,
- Cykl imprez profilaktyczno-sportowych „Precz nałogom i używkom, dużo sportu i rozrywki”,
- Impreza profilaktyczno-sportowa „Piłka ręczna zamiast używek”.

VI - kolonie, obozy i wycieczki z programem profilaktycznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przekazano kwotę 19.772,24 zł, realizacja tego zadania objęła zorganizowanie kolonii harcerskich, zimowisk i obozów sportowych oraz dofinansowanie wyjazdów na takie imprezy dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz dofinansowanie wycieczek w ramach których realizowano programy profilaktyczne.

VII - realizację programów profilaktycznych realizowanych przez świetlice, szkoły i przedszkola z terenu gminy Dąbrowa Białostocka, obejmujące spektakle o tematyce walki z nałogami, promujący zdrowy tryb życia, ponadto na zorganizowanie konkursów, wigilii i innych imprez z programem profilaktyki antyalkoholowej, zakup sprzętu dla szkół i świetlic i przedszkola mający na celu zorganizowanie wolnego czasu 17.119,84 zł, w tym:

- Dofinansowanie spektaklu profilaktycznego „Droga bez powrotu”, „Autostrada do piekła” i innych spektakli profilaktycznych,
- Impreza z elementami profilaktyki „Dzień Rodziny w Zerówce”,
- Wigilia dla dzieci ze świetlic środowiskowych w Dąbrowie Białostockiej,
- Dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego i pomocy dydaktycznych do świetlicy środowiskowej w Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej,
- Dofinansowanie Małej Olimpiady Sportowej pod hasłem „Biegaj, ćwicz by zdrowym być”,
- Impreza szkolna o charakterze profilaktycznym pod hasłem „Dzień Czyściocha”,
- Festyn pod hasłem „Mamo, tato, baw się ze mną”,
- program sportowy z elementami profilaktyki „Żyj sportowo i antyalkoholowo”,
- Zorganizowanie imprezy z elementami profilaktyki „Umiemy się bawić choinkowo, zdrowo i beзуżywkowo,
- Impreza „Dni rodziny z elementami profilaktyki”,

- Dofinansowanie zakupu wyposażenie placu zabaw w Samorządowym przedszkolu- żłobku w Dąbrowie Białostockiej.
 - Dofinansowanie zakupu sprzętu do zajęć świetlicowych Szkoła Podstawowa w Nierosnie.
- VIII – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień w ramach rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert przekazano:
- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „SPARTAKUS” na realizację projektu „Zajęcia sportowe ucieczką od uzależnień” przekazano kwotę 4.000 zł,
 - Ludowemu Klubowi Sportowemu „Dąb” na realizację projektu „Wycieczki o charakterze profilaktyczno – krajoznawczym – „Poznaj swój kraj” przekazano kwotę 12.500 zł,
 - Fundacji GAMA na realizację projektu „Dla każdego coś profilaktycznego” przekazano kwotę 8.500 zł,
 - Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” na realizację projektu „W wolny czas – razem zwiedzajmy nasz kraj” przekazano kwotę 5.000 zł.

Kwota w wysokości 5.382,10 zł , która pozostała na koniec 2011 roku została wykorzystana na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2012 rok.

Dąbrowa Białostocka marzec 2012 r.

Dyrektor Zarządca Kierownik

Michał Łazarek

Stowarzyszenie Rozwiązywanie
Problemów Alkoholowych
ul. Młodych Polaków 5 21-004
Dąbrowa Białostocka